

وزارت تحصیلات عالی افغانستان

معینیت امور علمی

ریاست تضمین کیفیت و اعتباردهی

راپور مختصر مرور دوره یی برنامه های علمی به سطح نهاد تحصیلی

پوهنتون البيرونى

معاونیت امور علمی

امریت ارتقای کیفیت

سال اکادمیک:

۱۴۰۲

تاریخچه و معلومات عمومی پوهنتون

پوهنتون الپریونی برای اولین بار از اثر سعی و تلاش دولت وقت و جمع دیگری از دانشمندان و فرهنگیان حوزه شمال کابل در سال ۱۳۷۸ در ولسوالی حصه اول کوهستان ولایت کاپیسا در ساختمان های اداری شرکت نساجی افغان گلبهار آغاز به فعالیت نمود.

از اثر سعی و تلاش مسئولان محلی آنوقت ولایت کاپیسا موازی (۳۰۰) جریب زمین دولتی در جوار فابریکه نساجی گلبهار برای تأسیس تعمیرهای اداری و تدریسی آن اختصاص داده شد که اولین کار اعمار پروژه ماسترپلان آن در سال ۱۳۸۲ به شکل اساسی آغاز گردید.

همین اکنون این پوهنتون دارای (۹) پوهنخی شامل پوهنخی های طب، انجینیری، اقتصاد، شرعیات، حقوق و علوم سیاسی، ژورنالیزم، زبان و ادبیات، زراعت و تعلیم و تربیه و (۲۸) دیپارتمنت فعال فارغ ده و غیر فارغ ده می باشد.

در حال حاضر در پوهنتون الپریونی به تعداد (۵۲۴۰) تن محصل که از جمله (۳۸۵۳) تن آنرا طبقه ذکور و (۱۳۸۷) تن آنرا طبقه انان تشکیل می دهد، تحت نظر (۱۸۳) تن استاد که از جمله (۱۷۳) تن آنرا طبقه ذکور و (۱۲) تن دیگر آنرا طبقه انان تشکیل می دهد، در سه بخش روزانه، شبانه و داخل خدمت، مصروف فراغیری تحصیل در مقطع لیسانس می باشند. همچنان پوهنتون الپریونی دارای سه معاونیت امور علمی، امور محصلان و مالی و اداری بوده که امور اداری و علمی آن توسط (۱۸۳) تن استاد با رتب علمی مختلف، (۹۷) کارمند و (۹۷) تن کارکن خدماتی به پیش بردگی می شود.

این پوهنتون دارای یک تعمیر کمپلکس اداری، (۴) تعمیر تدریسی برای چهار فاکولته مربوطه، کتابخانه مجهز، شفاخانه کادری، لیلیه ذکور و انان، مرکز تکنالوژی معلوماتی (I.C.T. Center)، کلینیک حقوقی، ساحه سبز، دسترسی به منابع آب آشامیدنی صحی و آبیاری ساحه سبز بوده که در تمام این تعمیرات برق و اینترنت بیست و چهار ساعته وصل می باشد. برعلاوه تمام پرسونل از برق و اینترنت آن بشکل دوامدار استفاده می نمایند؛ همچنان کار دو پروژه دیگر یک باب لیلیه چهار طبقه ای با گنجایش (۱۲۰۰) نفر محصل تحت کار بوده و یک محراب مسجد دو طبقه ای با گنجایش (۲۰۰۰) نماز گزار همین اکنون مورد استفاده قرار دارد.

پوهنتون الپریونی تسهیلات اکادمیکی را برای استادان و دانشجویان فراهم ساخته است. در این قسمت میتوان از معاونیت تحقیقات علمی پوهنتون، مرکز اعتلای کیفیت داخلی، مرکز اکشاف مسلکی، آمریت نشرات، کتابخانه، لیلیه ها و مرکز تکنالوژی معلوماتی نام برد.

نام برنامه	پوهنخی	تاریخ مرور دوره بی	تاریخ قبلي مرور دوره بی	نوع برنامه (لیسانس، ماستری، دوکتورا)
پشتو	زبان و ادبیات	۱۴۰۲	نشده است	لیسانس
سیول	انجینیری	۱۴۰۲	نشده است	لیسانس
مطبوعات	ژورنالیزم	۱۴۰۲	نشده است	لیسانس
قضاء و خارنوالی	حقوق و علوم سیاسی	۱۴۰۲	نشده است	لیسانس
امور مالی و بانکی	اقتصاد	۱۴۰۲	نشده است	لیسانس
ریاضی	ریاضی	۱۴۰۲	نشده است	لیسانس
علوم باگداری	زراعت	۱۴۰۲	نشده است	لیسانس
تعیمات اسلامی	شرعیات	۱۴۰۲	نشده است	لیسانس

برنامه اول: پشتو (زبان و ادبیات)

• چالش ها:

- ۱- کمبود (۳) تن کادر علمی.
- ۲- نبود تعمیر مستقل اداری و تدریسی.
- ۳- عدم ارتباط کاری و مسلکی سیستماتیک با نهاد های ذیربط در بیرون از نهاد.
- ۴- کمبود کتابخانه و منابع معاصر درسی و مدد درسی.
- ۵- نبود صالون کنفرانس های علمی برای استادان.
- ۶- نبود بودجه مشخص جهت انجام تحقیقات علمی استادان و محصلان.
- ۷- محدود بودن زمینه ارتقای ظرفیت های مسلکی استادان؛ بخصوص از ماستر با دکتورا.

• فعالیت های عمدہ:

- ۱ - د اساسی اسنادو اصلاح او تهیه کول: د پینتو خانگی له پاره د لرلید(دیدگاه) ، ماموریت، ستراتئیزیک پلان، عملیاتی پلان، د تدریس د بنه والی پلان او کلنی کاری پلان جوړول.
- ۲ - په تدریسي برخه کې زیاتره د OBE عملی کول.
- ۳ - د اوم سمسټر په پیل کي د مونوګرافونو موضوعاتو تاکنه او عملی گامونه تر دفاع پوري.
- ۴ - د هر تولگی محصلینو له پاره د ډیو لارښود استاد تاکنه.
- ۵ - محصلینو ته د کورنی دندی او سمینارونو پر مهال د مروج ماخذ بنودنی لاری چاري.
- ۶ - د مونوگراف لیکنی د فارمت تشریح او بنودنے محصلینو ته.

- ٧- د کورس پالیسو جویونه او محصلینو ته یی تشریح.
- ٨- په خانگه کي ديو تالیف اثر او در پیو څېرنیزو اثارو ثبتول.
- ٩- د ملي مجلو له پاره د یو شمېر مقالو لیکل او چاپول.
- ١٠- د نړیوال ژورنال له پاره د مقالو لیکل .
- ١١- د علمي ترفیع له پاره د یو شمېر استادانو د اثارو کتنه او ارزونه.
- ١٢- د علمي کنفرانسونو له پاره د موضوعاتو تاکنه او لارښونه.
- ١٣- د نورو خانګو استادانو سره سمینارونو په وړاندی کولو کي مرسته او ګډون.

• پیشنهادات و درخواست ها از دیپارتمنت:

١. با در نظرداشت مشاهدات و ملاحظات هیئت از دیپارتمنت و مصاحبه با جوانب ذیدخل برنامه، هیئت پیشنهاد می نماید تا دیپارتمنت محترم طبق بازخوردهای داده شده در این گزارش، طی یک ماه پلان عملیاتی خویش را جهت رفع نواقص ترتیب نموده و به کمیته اصلی ارتقای کیفیت تسليم نماید؛ همچنان هیئت پیشنهاد می نماید تا دیپارتمنت محترم طی پنج سال آینده در پلان گذاری استراتئیک خویش بازخوردهای هیئت را در نظر گرفته در عمل تطبیق نماید.
٢. اعضای محترم دیپارتمنت مکلف اند تا جهت ایجاد یک رابطه مسلکی و سیستماتیک با جامعه؛ بخصوص نماینده های سکتور مربوطه یا ذینفعان، طی یک ماه کاری طرح مدون خویشرا ترتیب نموده و بعد از تائید شورای علمی پوهنځی با معاونیت امور علمی پیشکش نمایند.
٣. نظر به اینکه فرهنگ و زبان های ملی کشورما نیازمند غنی سازی و انکشاف است، بخصوص در بخش معارف به کادرهای مسکلی بیشتر نیازمند می باشد. بنا برآن هیئت پیشنهاد می نماید تا ظرفیت جذب در رشته پشتو برای طبقه اناث هم افزایش یابد
٤. چون کشورما رو به انکشاف است، و در سکتورهای مختلف؛ بخصوص در بخش فرهنگ نیازمند انکشاف و ساخت وساز است، هیئت دوام برنامه را برای پنج سال آینده نیز با در نظرداشت رفع کمی ها و نواقص موجود، پیشنهاد می نماید.
٥. چون در دیپارتمنت ظرفیت های علمی از سطح ماستر به بالا وجود ندارد، هیئت پیشنهاد می نماید تا دیپارتمنت محترم زمینه ارتقای سطح تحصیلی استادان با به سطح دکتورا مساعد نماید.
٦. ایجاد می کند تا دیپارتمنت محترم، ضمن انتقال دانش تیوری برای محصلین، اهمیت، ارزش و ماهیت اصلی رشته و مهارت های لازم کاربردی رشته را برای محصلین از طریق روش های نوین (OBE-SCL) تطبیق نماید.
٧. اسناد و شواهد فعالیت های دیپارتمنت باید به اساس معیارهای اصلی و فرعی تضمین کیفیت، در

• پیشنهادات و درخواست ها از پوهنتون:

- ۱- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا امکانات و لوازم آموزشی لازم و معاصر را هم در بخش تیوری و هم در بخش عملی برای دیپارتمنت فراهم نماید.
- ۲- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا جهت ایجاد رابطه دوامدار مسکلی و سیتماتیک دیپارتمنت با جامعه؛ بخصوص سکتورهای مربوطه، با نهادهای ذیربط زمینه امضاء تفاهم نامه های همکاری و توأمیت های همکاری را مساعد نماید.
- ۳- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا زمینه ارتقای ظرفیت های لازم را برای اعضای کادر علمی در دوره های کوتاه مدت و دراز مدد فراهم نماید.
- ۴- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا زمینه سهیم گیری استادان بخش پشتون را در جامعه در بخش های تحقیقاتی زبان، اکادمی علوم، ساخت و ساز نصاب معارف و در سایر برنامه های مسلکی به سطح محلی و ملی با یک اعتماد لازم فراهم نموده و از ایشان حمایت نماید.
- ۵- هیئت به پوهنتون پیشنهاد می نماید تا جهت تولید دانش به روز و تغییر مثبت در انکشاف جامعه مرکز تحقیقات را فعال نموده و از پروسه تحقیق حمایت مادی و معنوی نماید.
- ۶- بررسی های هیئت نشان می دهد که فعالیت های مسکلی و تخصصی دیپارتمنت در جامعه آنقدر محسوس نمی باشد. بنا برآن هیئت پیشنهاد می نماید تا پوهنتون حداقل در ختم هر سمستر زمینه یک نشست مشترک اعضای دیپارتمنت را با نماینده های سکتوری و فارغان برنامه در پوهنتون مساعد نماید.
- ۷- هیئت به اداره پوهنتون پیشنهاد می نماید تا جهت دسترسی محصلین این رشته به منابع اصلی و فرعی، کتابخانه پوهنخی را انکشاف داده و از منابع معاصر غنی بسازد.
- ۸- هیئت پیشنهاد می نماید تا پوهنتون جهت تقویت برآیند رشته در جامعه، زمینه برگزاری همایش های ادبی را به سطح محلی و ملی فراهم نماید.

• پیشنهادات و درخواست ها از وزارت:

- ۱- پیشنهاد می گردد تا وزارت محترم زمینه ارتقای ظرفیت های استادان این رشته را از سطح ماستر به دکتورا در داخل و خارج کشور مساعد نماید.
- ۲- پیشنهاد می گردد تا وزارت محترم ساخت یک تعمیر مستقل اداری و تدریسی را با تمام ملحقات آن به

- پوهنخی زبان و ادبیات روی دست گیرد.
- ۳- جهت بهبود برنامه و ارتقای کیفیت، پیشنهاد می گردد تا وزارت محترم حداقل (۳) تن تشکیل کادری و یک تن تشکیل اداری را به این دیپارتمان مدنظر گیرد.
  - ۴- جهت تولید دانش معاصر، پیشنهاد می گردد تا وزارت محترم سالانه بودجه مشخص را برای انجام تحقیقات علمی و ارتقای ظرفیت های کوتاه مدت و دراز مدت را برای استادان مدنظر گیرد.
  - ۵- چون کشورما رو به انکشاف است، و در سکتورهای مختلف؛ بخصوص در بخش فرهنگ و زبان نیازمند انکشاف و ساخت وساز است، هیئت دوام برنامه را برای پنج سال آینده نیز با در نظرداشت رفع کمی ها و نواقص موجود، پیشنهاد می نماید.

برنامه دوم: سیول (انجینیری)

- چالش ها:

- ۱- نبود امکانات و زمینه های لازم کارعملی (تطبیقات).
- ۲- نبود اختصاص یک دوره مشخص به پرکتیک محصلین این رشته در نصاب تحصیلی.
- ۳- نبود صنوف معیاری مجهز با وسایل مدرن تدریس و آموزش.
- ۴- ضعیف بودن روابط کاری و مسلکی برنامه با سکتورهای مربوطه و بازار کار.
- ۵- کمبود منابع درسی معاصر با زبان های ملی.
- ۶- نبود حمایت های مادی معنوی از پروژه های تحقیقی استادان و محصلان.

- فعالیت های عمده:

- ۱- جذب اساتید ورزیده با داشتن سطح تحصیلی ماستری و دکторا
- ۲- راه اندازی برنامه های آموزشی کوتاه مدت و طویل مدت برای ارتقا ظرفیت اساتید دیپارتمان.
- ۳- نشر مقاله های علمی و ترجمه کتاب درسی توسط اعضای کادر علمی دیپارتمان.
- ۴- فارغ دادن انجینیران مسلکی و جذب بیشتر آنها در سکتور دولتی و خصوصی کشور.
- ۵- ساختن مدل ها و سهم فعال محصلین در پروژه های عملی و لابراتواری مرتبط در رشته سیول.
- ۶- رعایت نمودن تمام معیارات تضمین کیفیت در تمام امورات اکادمیک دیپارتمان.
- ۷- تدریس تمام مضامین رشته سیول با استفاده از روش OBE-SCL و استفاده از تکنالوژی در تدریس.
- ۸- سهم فعال اعضای کادری دیپارتمان در تحقیقات علمی و ارایه کنفرانس های علمی.

- پیشنهادات و درخواست ها از دیپارتمان:

- ۱- با در نظرداشت مشاهدات و ملاحظات هیئت از دیپارتمان و مصاحبه با جوانب ذیدخل برنامه، هیئت پیشنهاد می نماید تا دیپارتمان محترم طبق بازخوردهای داده شده در این گزارش، طی یک ماه پلان

- عملیاتی خویش را جهت رفع نواقص ترتیب نموده و به کمیته اصلی ارتقای کیفیت تسلیم نماید؛ همچنان هئیت پیشنهاد می نماید تا دیپارتمنت محترم طی پنج سال آینده در پلان گذاری استراتئیک خویش بازخوردهای هیئت را در نظر گرفته در عمل تطبیق نماید.
- ۲- اعضای محترم دیپارتمنت مکلف اند تا جهت ایجاد یک رابطه مسلکی و سیستماتیک با جامعه؛ بخصوص نماینده های سکتور مربوطه یا ذینفعان، طی یک ماه کاری طرح مدون خویش را ترتیب نموده و بعد از تائید شورای علمی پوهنخی با معاونیت امور علمی پیشکش نمایند.
- ۳- دیپارتمنت محترم مکلف است تا طی یک ماه کاری میکانیزم عملی پرکتیک محصلین و انجام کارهای عملی و لابراتواری محصلین را به شکل مدون ترتیب نموده و بعد از تائید شورای علمی پوهنخی به معاونیت محترم امور علمی شریک بسازد.
- ۴- نظر به اینکه کشورما رو به انکشاف است؛ بخصوص در بخش های عمران و بازسازی به کادرهای مسکلی بیشتر نیازمند می باشد. بنا برآن هیئت پیشنهاد می نماید تا ظرفیت جذب در رشته سیول هر سال در حدود (۱۰۰) تن باید افزایش یابد
- ۵- چون کشورما رو به انکشاف است، و در سکتورهای مختلف نیازمند انکشاف و ساخت و ساز است، هیئت دوام برنامه را برای پنج سال آینده نیز با در نظرداشت رفع کمی ها و نواقص موجود، پیشنهاد می نماید.
- ۶- چون در دیپارتمنت ظرفیت های علمی لازم وجود دارد، بنا برآن هیئت طی (۵) سال آینده ایجاد برنامه ماستری را نیز برای دیپارتمنت پیشنهاد می نماید تا طی (۳) ماه اول سال ۱۴۰۲ دیپارتمنت پروپوزل آنرا ترتیب نموده و بعد از تائید شورای دیپارتمنت و شورای علمی پوهنخی به مراجع مربوطه تسلیم نمایند.
- ۷- استناد و شواهد فعالیت های دیپارتمنت باید به اساس معیارهای اصلی و فرعی تضمین کیفیت، در (۱۱) فایل تنظیم و مرتب گردد.

- پیشنهادات و درخواست ها از پوهنتون:

- ۱- هئیت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا امکانات و لوازم آموزشی لازم و معاصر را هم در بخش تیوری و هم در بخش عملی برای دیپارتمنت فراهم نماید.
- ۲- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا جهت ایجاد رابطه دوامدار مسکلی و سیستماتیک دیپارتمنت با جامعه؛ بخصوص سکتورهای مربوطه، با نهادها ذیربیط زمینه امضاء تفاهم نامه های همکاری و توأمیت های همکاری را مساعد نماید.
- ۳- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا زمینه ارتقای ظرفیت های لازم را برای اعضای کادر علمی در دوره های کوتاه مدت و دراز مدد فراهم نماید.
- ۴- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا زمینه سهیم گیری استادان بخش سیول را در پروژه های عمرانی و بازسازی به سطح محلی و ملی با یک اعتماد لازم فراهم نموده و از ایشان حمایت نماید.
- ۵- هیئت به پوهنتون پیشنهاد می نماید تا جهت تولید دانش به روز و تغییر مثبت در انکشاف جامعه مرکز

تحقیقات را فعال نموده و از پروسه تحقیق حمایت مادی و معنوی نماید.

۶- بررسی های هئیت نشان می دهد که فعالیت های مسکلی و تخصصی دیپارتمنت در جامعه آنقدر محسوس نمی باشد. بنا برآن هیئت پیشنهاد می نماید تا پوهنتون حداقل در ختم هر سمستر زمینه یک نشست مشترک اعضای دیپارتمنت را با نماینده های سکتوری و فارغان برنامه در پوهنتون مساعد نماید.

۷- هیئت به اداره پوهنتون پیشنهاد می نماید تا جهت دسترسی محصلین این رشته به منابع اصلی و فرعی، کتابخانه پوهنحی را انکشاف داده و از منابع معاصر غنی بسازد.

- پیشنهادات و درخواست ها از وزارت:

- ۱- ایجاد لابراتوار و مرکز کارهای عملی مجهر با وسایل و ابزار لازم جهت تطبیقات رشته.
- ۲- ارتقای ظرفیت استادان این رشته در برنامه های کوتاه مدت و دراز مدت.
- ۳- اختصاص دادن حداقل یک سال به دوره پرکتیک در نصاب مربوطه.
- ۴- از اینکه در برنامه کادرهای مسلکی ماستر و دکتورا وجود دارد، به وزارت محترم پیشنهاد می گردد تا برنامه ماستر را در این دیپارتمنت ایجاد نموده و تا زمینه ارتقای ظرفیت فارغین این رشته در داخل کشور مساعد گردد.
- ۵- افزودی مفردات تجارت انجینیری، شبیبات انجینیری، مدیریت انجینیری و کنترول کیفیت در نصاب این رشته.
- ۶- جهت تولید دانش عصری و رفتن کشور به طرف خود کفایی، به وزارت محترم تحصیلات عالی پیشنهاد می گردد تا سالانه بودجه مشخص را جهت انجام و حمایت از تحقیقات علمی و پژوهش های تحقیقی به این برنامه اختصاص دهد.
- ۷- جهت انتظام هرچه بیشتر امور این برنامه، به وزارت محترم تحصیلات عالی پیشنهاد می گردد تا یک تن کارمند داری در تشکیل اداری این برنامه مدنظر گرفته شود.
- ۸- چون کشورما رو به انکشاف است، و در سکتورهای مختلف نیازمند انکشاف و ساخت وساز است، هیئت دوام برنامه را برای پنج سال آینده نیز با در نظرداشت رفع کمی ها و نواقص موجود، پیشنهاد می نماید.

برنامه سوم: مطبوعات (ژورنالیزم)

- چالش ها:

- ۱- نبود تعمیر مستقل تدریسی برای پوهنحی و برنامه.
- ۲- نبود امکانات و وسایل لازم جهت انجام کارهای عملی محصلین تا در پهلوی دروس تیوری، به مهارت های لازم نیز آموزش ببینند.
- ۳- کمبود استادان مسلکی در این برنامه.

- ۴- موجودیت بعضی از مفردات کهنه و سابقه در نصاب تحصیلی.
- ۵- عدم بازار کار پر رونق به فارغان برنامه.
- ۶- نبود روحیه و انگیزه لازم به محصلین برحال، نسبت عدم امکانات لازم در محیط تحصیلی و مصئونیت های حقوقی به فارغان برنامه در بازار کار.
- ۷- نبود حمایت و تشویق های مادی و معنوی از تحقیقات علمی استادان و محصلین.

- فعالیت های عمدہ:

- ۱- قرار گرفتن دیپارتمنت مطبوعات در زمرة بهترین دیپارتمنت های پوهنتون البيرونی در سال ۱۴۰۱ خورشیدی (در ارزیابی های سالانه).
- ۲- تعیین موضوعات علمی - تحقیقی و تأثیفی برای دو تن از اعضای کادر علمی برای رتب پوهنمل و پوهنواں.
- ۳- چاپ و نشر مقاله علمی- تحقیقی البيرونی و ارایه موفقانه کنفرانس های علمی اعضای کادر علمی در سطح پوهنتون البيرونی.
- ۴- داشتن اعضای کادر علمی با بالاترین رتبه و تحصیلات عالی در سطح پوهنخی .
- ۵- داشتن اعضای کادر علمی با مقالات علمی در ژورنال های بین المللی.
- ۶- چاپ مجله دانش پژوهان منحیث پژوهه عملی محصلان دیپارتمنت مطبوعات همه ساله توسط دانشجویان صنف چهارم در مضمون مجله نگاری.
- ۷- حضور فعال و گسترده اعضای کادر علمی دیپارتمنت مطبوعات در کمیته های اصلی و فرعی در پوهنخی و پوهنتون.
- ۸- تقسیم تمامی دانشجویان بر تعداد اعضای کادر علمی و مشاوره داشتن با محصلان برای رفع مشکلات آنها.
- ۹- تعیین موضوعات علمی- تحقیقی برای پایان نامه های محصلان با درنظرداشت شرایط اجتماعی و بازار کار.
- ۱۰- اعزام یک تن از استادان این دیپارتمنت به مقطع دوکتورا در کشور چین.

- پیشنهادات و درخواست ها از دیپارتمنت:

- ۱- دیپارتمنت محترم هرچه عاجل(ظرف یک ماه) دیدگاه، مأموریت و پلان استراتئیک دیپارتمنت را طبق رهنمودهای موجود ساخته و تطبیق نماید.
- ۲- دیپارتمنت محترم ظرف یک ماه کاری، طی یک برنامه ریزی منظم و قابل تطبیق تمام امور اداری و اکادمیک دیپارتمنت را به اساس اسناد تقنیکی موجود و رهنمودهای تضمین کیفیت، به شکل و سیستماتیک عیار نماید.
- ۳- دیپارتمنت محترم ظرف یکماه کاری، یک طرح مدون انجام کارهای عملی و تقویه مهارت های عملی

- محصلین را ترتیب نموده و جهت تدارک به مراجع بالایی رسماً ارسال نموده و تعقیت نماید.
- ۴- دیپارتمنت محترم ظرف یک ماه کاری، طرح مدون تأمین ارتباط کاری با ذی نفعان را جهت تبادل تجارب بین دو طرف از طریق امضاء تفاهم نامه های همکاری، ترتیب نموده و جهت عملی نمودن به مراجع بالایی پوهنتون خبر دهد.
- ۵- دیپارتمنت محترم ظرفیت جذب سال های بعدی را طبق نیازمندی بازار کار به مراجع بالایی خبر دهد.
- ۶- دیپارتمنت محترم باید با یک میکانیزم عملی و منظم با شرکای کاری (استادان، محصلین، فارغان و نماینده های نهادهای رسانه ای) تأمین ارتباط نموده و نظریات و پیشنهادات ایشان را به شکل منظم و سیستماتیک اخذ نماید.
- ۷- دیپارتمنت محترم ظرف یک ماه کاری از طریق کمیته بهبود و انکشاف نصاب تحصیلی پوهنخی، پیش نویس تغییر در شماری از مضامین و افزودی کردیدت های بعضی از مضامین را که محصلین و فارغان در بخش های مربوطه شان در این گزارش پیشنهاد کرده اند، ترتیب نموده و جهت عملی شدن به کمیته نصاب پوهنتون پیشکش نماید.
- ۸- دیپارتمنت محترم کوشش نماید تا در آینده سیستم پلان گذاری و گزارش دهی منظم داشته باشد.
- ۹- دیپارتمنت محترم جهت رفع مشکلات منفکی و تأجیل و تبارز اهل ماهیت و ارزش رشته برای محصلین باید روش های جدید تدریس (OBE-SCL) را تقویت نموده و برنامه های انگیزشی و تشویقی برای محصلین راه اندازی نماید.
- ۱- از آنجائیکه کشور ما رو به انکشاف است؛ بخصوص بنیه ها زبان و فرهنگ ما نیاز توجه بیشتردارد؛ همچنان به عنوان اینکه رسانه های جمعی در کشور جهت حکومت داری خوب، تأمین عدالت و انکشاف جامعه در عرصه های مختلف، نقش بس ارزشمندی را دارد؛ بنا برآن هیئت بادرنظرداشت رفع نواقص و کاستی ها موجود، دوام برنامه را برای (۵) سال آینده پیشنهاد می نماید.
- پیشنهادات و درخواست ها از پوهنتون:**
۱. هیئت برای رهبری پوهنتون پیشنهاد می نماید تا جهت بلندردن ظرفیت های کاری برنامه و تقویه مهارت های عملی محصلین، وسایل و امکانات لازم را چون؛ استیدوی مجهز، کمپوتربل مجهز، کتابخانه مجهز، اعمار تعمیر مستقل به پوهنخی ... را برای دیپارتمنت تهیه و تدارک ببینند.
  ۲. هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا جهت تبادل تجارب بین دیپارتمنت و ذی نفعان، زمینه عقد تفاهم نامه های همکاری را مساعد نماید.
  ۳. هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا جهت بهبود و انکشاف امور برنامه، حد اقل (۴) بست کادری و یک بست اداری در تشکیل دیپارتمنت افزود گردد.
  ۴. هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا زمینه نشست های مشترک شرکای کاری برنامه را حد اقل در سال یک مرتبه با نماینده های نهادهای سکتوری فراهم نموده و از برگزاری همچوهمایش ها حمایت مادی و معنوی نماید.

۵. هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا جهت بلندبردن ظرفیت های عملی و مهارت های کاربردی محصلین این برنامه حمایت موسسات و نهادها حامی ژورنالیزم را جهت ایجاد کورس ها آموزشی کوتاه مدت و دراز مدت جذب نموده و پروژه ها را تطبیق نماید.

۶. هیئت برای رهبری پوهنتون پیشنهاد می نماید تا جهت تولید دانش به روز و جدید، مرکز تحقیقات علمی را در در سطح پوهنتون فعال نموده و از پروسه تحقیقات علمی استادان حمایت مادی و معنوی نماید.

۷. هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا از انجام پروژه های کار عملی محصلین این برنامه حمایت مادی و معنوی نماید.

۸. چون عرصه ای کاری مطبوعات امروز در جهان گسترش یافته است؛ هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا نام پوئنچی را از ژورنالیزم به ارتباطات و روابط عامه تبدیل نماید.

- پیشنهادات و درخواست ها از وزارت:

۱- ساخت یک تعمیر مستقل تدریسی با صنوف معیاری و سایر ملحقات مدرن برای پوهنچی و برنامه.

۲- تدارک امکانات و وسائل عصری کارهای عملی (استدیویی کارهای عملی) برای برنامه.

۳- افزودوی حداقل (۴) تن استاد و (۱) تن کارمند اداری در تشکیل این برنامه.

۴- توجه به بازار کار فارغان این رشته و تأمین مصیونیت های حقوقی شان در بازار کار.

۵- تعدیل مفردات کهنه و سابقه چون تختنیک مطبوعات، تاریخ سیاسی جهان با مفردات جدید که کارآیی بیشتر داشته باشد و افزودی کریدت های مفردات چون روش تحقیق، سواردرسانه ای، روابط عامه و ارتباطات عامه در نصب این برنامه.

۶- از آنجائیکه کشور ما رو به انکشاف است؛ بخصوص بنیه های زبان و فرهنگ ما نیاز توجه بیشتردارد؛ همچنان به عنوان اینکه رسانه های جمعی در کشور جهت حکومت داری خوب، تأمین عدالت و انکشاف جامعه در عرصه های مختلف، نقش بس ارزشمندی را دارد؛ بنا برآن هیئت با درنظرداشت رفع نواقص و کاستی های موجود، دوام برنامه را برای (۵) سال آینده پیشنهاد می نماید.

برنامه چهارم: قضاء و څارنوالی (حقوق و علوم سیاسی)

- چالش ها:

- نبود تعمیر مستقل تدریسی و اداری به دیپارتمنت.

- کمبود استادان مسلک در سطح دیپارتمنت.

- نبود فرصت ها و زمینه های کار علمی در جریان تدریس.

- کمبود مواد اساسی تدریس طبق نصاب جدید و مواد مدد درسی در دیپارتمنت.

- نبود پروژه های حمایوی در رشته؛ چون کلینیک حقوقی، محاکم تمثیلی و ...

- خارج بودن دوره ستاد از کریکولم عمومی.
- نبود بودجه مشخص و حمایت های مادی به تحقیقات علمی استادان و محصلان.
- کمبود امکانات و تسهیلات آموزشی؛ چون کتابخانه مجهز، کمپیوترب، صنوف معیار و وسایل تدریس الکترونیکی.

- فعالیت های عمدۀ:

- ۱- تهیه پلان های انفرادی، پلان های بهبود تدریس و کورس پالیسی ها توسط اساتید؛
- ۲- در نظر گرفتن موارد و معیار های تضمین کیفیت و اعتبار دهی؛
- ۳- ارائه کنفرانس های علمی توسط اساتید؛
- ۴- گذشتن از میتوود های سنتی در بخش تدریس و رفتن به طرف میتوود های نوین مبتنی برنتیجه؛
- ۵- تطبیق برنامه آموزشی محصل محوری و مبتنی برنتیجه
- ۶- استفاده از وسایل تدریسی مدرن به شمول ال سی دی ، پروژکتور؛
- ۷- نوشتن مقالات علمی و رهنمایی پایان نامه های محصلین به شکل علمی و مدرن آن؛
- ۸- تلاش برای امضای توامیت با ارگان های عدلي و قضایي بلا خص ارگان لوی حارنوالي؛
- ۹- آموزش های تیوریک توام با پرکتیک (کلینیک)؛
- ۱۰- ارتقای استادان از ماستری به دکترا؛

- پیشنهادات و درخواست ها از دیپارتمنت:

- ۱- به نسبت تغییر زودهنگام در سمت آمریت دیپارتمت، کارها پراکنده به نظر می رسد، جهت رفع این مشکل اعضاي موجود دیپارتمنت هرچه عاجل (ظرف یک ماه کاري) تمام امور دیپارتمنت را به اساس اسناد تقنييني موجود و رهنمودهای تضمین کیفیت، طی یک برنامه ريزی منظم، تنظيم نموده و اسناد دیپارتمنت را منظم فایل بندی نماید.
- ۲- سیستم پلان گذاري و گزارشدهی دیپارتمنت منظم نبوده، دیپارتمنت محترم طی یک ماه کاري برای پنج سال آينده به اساس يك ديدگاه و ماموريت واضح و مشخص، پلان استراتيژيك را ساخته و بعد از طی مراحل اصول، تطبیق نماید.
- ۳- به اساس گفته های محصلین برحال و فارغان سال های قبل رشته، ضمن انتقال دانش مسلکی، زمينه آموزش مهارت های مسلکی و عملی به محصلین مساعد نمی باشد. دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان، ميكانيزم عملی تدریس عملی و تقویه مهارت های عملی محصلین را ساخته و تطبیق نماید.
- ۴- دیپارتمنت محترم جهت تبادل تجارب با نهاد های مماثل و سكتوري، طی یک ماه زمان کاري، يك طرح مدون را ترتیب داده که اساس آن حداقل در اخیر هر سمستر بتواند با جوانب ذي دخل تبادل نظر نموده و برنامه را بهبود ببخشد.

- ۵- دیپارتمنت محترم ارزیابی های اصلاحی از کیفیت تدریس را طبق طرزالعمل طی هر سمستر به شکل منظم انجام داده و بعد از تحلیل داده ها، نتایج به استادان بازخورد داده شده و به محصلین اطمینان داده شود.
- ۶- دیپارتمنت محترم طی هرسمستر باید نظریات محصلان، استادان، فارغان و سایر شرکای کاری را رسماً گرفه و جهت بهبود امور ترتیب اثر دهد.
- ۷- دیپارتمنت باید از محصلان موجود و فارغان باید یک آمار و احصائیه دقیق را به شکل سافت و هارد نزد خود داشته باشد.
- ۸- استادان دیپارتمنت ضمن اداری مکلفیت تدریس؛ در قسمت انجام سایر مکلفیت های شان جهت بهبود امور و ارتقای سطح دانش، مهارت و انگیزه محصلین اقدامات عملی را روی دست گیرند.
- ۹- استادان دیپارتمنت کورس پالیسی های شان را به اساس میتودهای جدید (IBE-SCL) ترتیب داده و تطبیق نمایند.
- ۱۰- دیپارتمنت محترم هرچه عاجل از طریق کمیته محترم نصاب تحصیلی پوهنخی، پیش نویس چگونگی تطبیق مضامین اصول محاکمات مدنی و جزایی، حقوق جزای اختصاصی و افزودی مضامین کلینیکی حقوقی، حقوق جامدات، مایعت و نباتات در مفردات نصاب را طبق پالیسی حاکم، تهیه نموده و جهت طی مراحل به کمیته اصلی نصاب تحصیلی ارسال نماید.
- ۱۱- اسناد و شواهد فعالیت های دیپارتمنت باید به اساس معیارهای اصلی و فرعی تضمین کیفیت، در (۱۱) فایل تنظیم و مرتب گردد.
- ۱۲- چون کشور ما یک کشور رو به انکشاف است و در عرصه های مختلف به خصوص ساختن نظام عدلی و قضایی طبق سیاست حاکم نیازمند نظام سازی است؛ بنا برآن هیئت با در نظرداشت رفع کمی ها و نواقص موجود، دوام برنامه را برای (۵) سال آینده با یک برنامه ریزی بهتر و خوبتر پیشنهاد می نماید.

- پیشنهادات و درخواست ها از پوهنتون:

- ۱- پوهنتون باید از فرار کادرهای رشته به هر طریق ممکن جلوگیری نماید.
- ۲- پوهنتون باید وسایل و امکانات لازم اداری و آموزشی را چون LCD، کامپیوتر، تعمیر مستقل برای پوهنخی، برق منظم، انترنت منظم، کتابخانه مجهز با کتاب های مسلکی و تخصصی رشته و ... را به دیپارتمنت تهیه و تدارک ببیند.
- ۳- پوهنتون زمینه ارتقای ظرفیت دو تن از استادان این رشته را از لیسانس به ماستری و دکتورا و ارتقای ظرفیت استادان رشته را در قسمت آموزش میتود های نوین تدریس مساعد نماید.
- ۴- پوهنتون جهت تقویه مهارت های عملی محصلین رشته، کلینیک حقوقی را دوباره فعال نموده و حمایت نماید.
- ۵- پوهنتون جهت کسب تجرب عملي محصلین از محیط کاری، باید زمینه امضاء تفاهم نامه های

- همکاری را با نهادها مماثل و سکتوری مساعد فراهم نماید.
- پوهنتون جهت تولید دانش به روز باید بودجه مالی مشخص را برای انجام تحقیقات علمی استادان و مرکز تحقیقات را در سطح پوهنتون فعال نموده و از روند تحقیقات علمی حمایت مادی و معنوی نماید.
  - پوهنتون باید در مشوره با وزارت محترم تحصیلات عالی در قسمت اصلاح زمانبندی سمسرها اقدام نماید.
  - پیشنهاد می گردد که جهت بهبود امور حد اقل (۲) تن استاد و یک تن کارمند اداری در تشکیل دیپارتمنت افزود گردد.

- پیشنهادات و درخواست ها از وزارت:

- ۱- اعمار یک تعمیر مستقل تدریسی و اداری به پوهنخی حقوق و علوم سیاسی.
- ۲- جلوگیری از فرار استادان بالارتبه و با تجربه با هر گزینه ممکن.
- ۳- افزودی حد اقل (۲) تن بست کادری و (۱) تن بست اداری در تشکیل این دیپارتمنت.
- ۴- فراهم آوری امکانات و تسهیلات آموزشی معاصر؛ چون کلینیک حقوقی، محاکم تمثیلی، صنوف معیار، افزار الکترونیک تدریس و آموزش، کمپیوتر لب، کتابخانه مجهز و غیره.
- ۵- شامل ساختن دوره ستاز قضائی در نصاب رشته.
- ۶- حمایت مادی و معنوی از تحقیقات علمی استادان و محصلان.
- ۷- فراهم ساختن ارتقای سطح درجه تحصیلی استادان در داخل و خارج کشور.
- ۸- تعیین زمانبندی مشخص سمسرها در طول سال تحصیلی و جلوگیری از تغییر زودهنگام تقویم تحصیلی در کشور.
- ۹- تطبیق مضامین اصول محاکمات مدنی و جزایی و حقوق جزای اختصاصی در نصاب طبق پالیسی حاکم در نصاب مشخص شده و مضامین کلینیک حقوقی، حقوق جامدات، مایعات و نباتات در مفرادات نصاب افزود گردد.
- ۱۰- چون کشور ما یک کشور رو به انکشاف است و در عرصه های مختلف به خصوص ساختن نظام عدلی و قضایی طبق سیاست حاکم نیازمند نظام سازی است؛ بنا برآن هیئت با در نظرداشت رفع کمی ها و نواقص موجود، دوام برنامه را برای (۵) سال آینده با یک برنامه ریزی بهتر و خوبتر پیشنهاد می نماید.

برنامه پنجم: امور مالی و بانکی (اقتصاد)

- چالش ها:

- ۱- نداشتن تعمیر مستقل اداری و تدریسی به پوهنخی؛ بخصوص به دیپارتمنت امور مالی و بانکی.
- ۲- کمبود شدید استاد رسمی.
- ۳- نبود حمایت های مادی و معنوی از روند تحقیقات علمی استادان و محصلین.

- ۴- کمبود منابع درسی و ممد درسی در سطح دیپارتمنت.
- ۵- کمبود تسهیلات آموزشی چون کتابخانه مجهز، کمپیوتر لب، صنوف معیار، و نرم افزارها و سخت افزارهای لازم جهت کسب مهارت رشته.
- ۶- ضعیف بودن رابطه مسلکی دیپارتمنت با نهادهای سکتوری در جامعه.

- فعالیت های عمدۀ:

- ۱. تدویر سمینارها و ورکشاپ ها برای اساتید و کارمندان اداری به هماهنگی ریاست محترم پوهن خی؛
- ۲. تطبیق فعالیت های دیپارتمنت برای ارایه خدمات با کیفیت درسی با در نظر داشت معیارهای قبول شده؛
- ۳. نشر مقالات معتبر بین المللی توسط اعضای کادری این دیپارتمنت؛
- ۴. استفاده موثر از تکنالوژی در روند تدریس و ارتقای کیفی روند تدریس به استفاده از تکنالوژی؛
- ۵. تشویق، ترغیب و سهیم ساختن اعضای کادر علمی در امور اکادمیک، سمینارها و ورکشاپ ها، تحقیقات علمی و ارتقای ظرفیت مسلکی جهت انتقال اندوخته های علمی برای محصلان و سایر موارد مطابق نیاز جامعه؛
- ۶. بروز سازی، توسعه و اکشاف ارتقای کیفیت تدریس (برنامه یاد دهی و یادگیری) و آموزش های مناسب؛
- ۷. تدویر سمینارها و ورکشاپ ها برای محصلان به همکاری ریاست محترم پوهن خی؛
- ۸. راه یافتن فارغان این دیپارتمنت به برنامه های ماستری در داخل و خارج از کشور؛
- ۹. انجام تحقیقات علمی توسط کادر علمی و شریک سازی نتایج و یافته های آن با ارگان های ذیربسط؛
- ۱۰. سهیم ساختن اساتید پیرامون فعالیت های علمی، به ویژه تحقیقات و انتقال موثر دانش؛
- ۱۱. تلاش جهت همکاری های همه جانبی با جامعه از طریق رسانه های اجتماعی و ارایه سمینارهای و ورکشاپ ها؛

۱۲. تطبیق فعالیت های دیپارتمنت برای ارایه خدمات با کیفیت درسی با در نظر داشت معیارهای قبول شده.

۱۳. تهیه و آماده سازی عنوانین موضوعات مونوگراف های محصلان صنوف چهارم با در نظر داشت رشته مسلکی.

- پیشنهادات و درخواست ها از دیپارتمنت:

۱- دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری، دیدگاه، ماوریت و برنامه استراتیژیک اش را طبق رهنمودها تضمین کیفیت، تجدید نموده و امور آینده اش را طبق دیدگاه، مأموریت و پلان گذاری واضح و مشخص انجام داده و از تطبیق پلان نظارت نماید.

۲- دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری، طرح مشخص و مدون نیازمندی های تدریس عملی را جهت ارتقای سطح مهارت ها عملی محصلین، تهیه نموده و جهت تطبیق به مراجع بالایی ارسال نموده و آنرا تطبیق نماید.

۳- دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری، طرح مدون را جهت تأمین روابط سیستماتیک با نهادها مماثل و غیرممااثل (سکتوری) تهیه نموده و جهت تطبیق با مقامات بالایی پوهنتون شریک بسازد.

۴- دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری لیست نیازمندی های زیرساختی و تسهیلات آموزشی دیپارتمنت (کمپیوترلب، کتابخانه، وسائل آموزشی، کتابهای مورد نیاز، تعداد صنوف و اتاق های کنفرانس ...) را تهیه نموده و جهت اجرا به مراجع بالایی خبر داده و تعقیق نماید.

۵- دیپارتمنت محترم در شروع هر سمستر درسی، استادان همکار جذب شده را مسایل مهم و عمدۀ چون میتودهای تدریس، سلوک محیط اکادمیک، نیازمندی های مهم برنامه و ... را آموزش داده و از جریان تدریس ایشان نظارت دوامدار داشته باشد.

۶- دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری طرح تعدل مضامین سنجی مصارف و تاریخ نظریات اقتصادی را با مفردات نیاز؛ همچنان افزودی مضامین ارزدیجیتالی، تحلیل صورت حسابات مالی و اقتصاد مدیریتی را در مفردات رشته، از طریق کمیته نصاب پوهنچی زیر بحث گرفته و جهت اجرآت بعدی نتایج را به کمیته بهبود و انکشاف نصاب تحصیلی پوهنتون ارسال نماید.

- ۷- دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری پیشنهاد (پروپوزل) ایجاد بخش شبانه را در سطح برنامه تهیه نموده و جهت اجرا آت بعدی به مراجع بالایی خبر دهد.
- ۸- از این که در دیپارتمنت همین اکنون ظرفیت های خوب کادری و طرح و برنامه های خوب وجود دارد، ازسوی دیگر کشور ما رو به انکشاف بوده و در بخش رشد اقتصادی نیازمند کادرهای تحصیل کرده می باشد، هیئت با در نظرداشت رفع کمی ها و نواقص موجود، دوام برنامه را برای (۵) سال دیگر پیشنهاد می نماد.

- پیشنهادات و درخواست ها از پوهنتون:

- ۱- هیئت برای اداره پوهنتون پیشنهاد می نماید تا جهت رفع نیازمندی های این برنامه در بخش زیرساخت ها و سایر تسهیلات آموزشی و تدریس، هرچه عاجل طی یک سال کاری یک تعمیر تدریسی همراه با تمام ملحقات آن و سایر تسهیلات آموزشی را به این پوهنتونی مدنظر گرفته و فراهم نماید.
- ۲- در قسمت کسب مهارت های عملی و پرکتیک محصلین این رشته، پوهنتون طی شش ماه زمان کاری تجهیزات و لوازم ضروری را طبق نیازسنجی دیپارتمنت تهیه نموده و در اختیار این برنامه قرار دهد.
- ۳- جه رفع مشکلات این برنامه از ناحیه کمبود استاد، پوهنتون طی سال ۱۴۰۳ حداقل ۴ تن تشکیل کادری و یک تن تشکیل اداری را به این دیپارتمنت مدنظر گیرد.
- ۴- پوهنتون طی سه ماه زمان کاری در قسمت تأمین ارتباط کاری و مسلکی این برنامه با نهادهای مماثل و غیر مماثل و فراهم نمودن تبادل تجارب دوجانبه بین ایشان، طبق طرح دیپارتمنت اقدام نموده و از آن نظارت نماید.
- ۵- پوهنتون محترم طی سه ماه کاری، موضوع ایجاد برنامه بخش شبانه و ماستری را در این برنامه، طبق پیشنهاد مرتبه دیپارتمنت، با وزارت محترم تحصیلات عالی شریک ساخته و آنرا تعقیب نماید.
- ۶- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا از روند تحقیقات علمی از سوی استادان و محصلین این برنامه حمایت مادی و معنوی نموده و جهت تسريع روند تحقیقات علمی و تولید دانش، پروسه تشویقی را از بهترین های تحقیق و مقاله روی دست گیرد.
- ۷- پوهنتون جهت شریک سازی نتایج تحقیق و دانش نو استادان، ژورنال های اختصاص را به سطح برنامه و ژوانلهای الکترونیک را به سطح نهاد ایجاد نموده و زمینه نشر مقالات بینالمللی استادان را از این طریق فراهم نماید.

- پیشنهادات و درخواست‌ها از وزارت:

- ۱- ساختن یک تعمیر مستقل اداری و تدریسی به پوهنحی؛ بخصوص به دیپارتمنت.
- ۲- اضافه نمودن حد اقل (۴) بست کادری و (۱) بست اداری در تشکیل دیپارتمنت.
- ۳- اختصاص بودجه مشخص و حمایت مادی و معنوی از تحقیقات علمی استادان و محصلان.
- ۴- فراهم ساختن امکانات و تسهیلات آموزشی؛ چون صنوف معیار، کمپیوترلب (لب مالی و حسابی)، نرم افزارها و سخت افزارهای لازم، کتابخانه مجهز دارای کتاب‌های معاصر و مواد مدد درسی.
- ۵- ایجاد برنامه شبانه در سطح برنامه.
- ۶- تعدیل مضامین سنجش مصارف و تاریخ نظریات اقتصادی با مفردات نیاز روز؛ همچنان افزودی مضامین ارزدیجیتالی، تحلیل صورت حسابات مالی و اقتصاد مدیریتی در مفردات رشتہ.
- ۷- از این که در دیپارتمنت همین اکنون ظرفیت‌های خوب کادری و طرح و برنامه‌های خوب وجود دارد، ازسوی دیگر کشور ما رو به انکشاف بوده و در بخش رشد اقتصادی نیازمند کادرهای تحصیل کرده می‌باشد، هیئت با در نظرداشت رفع کمی‌ها و نواقص موجود، دوام برنامه را برای (۵) سال دیگر پیشنهاد می‌نماید.

برنامه ششم: ریاضی (تعلیم و تربیه)

- چالش‌ها:

- ۱- کمبود صنوف معیاری در سطح دیپارتمنت.
- ۲- نبود اتاق‌های کنفرانس‌های علمی.
- ۳- کمبود استادان رسمی در دیپارتمنت.
- ۴- نبود وجهه مشخص برای تحقیقات علمی استادان و محصلان.
- ۵- نبود افزار و وسایل مدرن تدریس در بخش تدریس عملی.
- ۶- دانش ضعیف داوطلبان معرفی شده به رشتہ ریاضی از طریق کانکور عمومی.

- فعالیت‌های عمدۀ:

- ۱- تهییه پلان‌های انفرادی، پلان‌های بهبود تدریس و کورس‌ها توسط استادان.
- ۲- در نظرگرفتن معیار‌های تضمین کیفیت و اعتبار دهی.
- ۳- ارایه کنفرانس‌های علمی توسط اساتید.
- ۴- معیاری سازی روش‌های تدریس مخصوصاً استفاده از میتوه‌های شاگرد محوری یا تحصیلات مبتنی بر نتیجه.
- ۵- استفاده از تکنالوژی در تدریس.

۶- نوشتن مقالات علمی و ارایه کنفرانس های علمی و رهنمای دانشجویان در تهیه پایان نامه های تحصیلی.

۷- تلاش برای تامین ارتباطات با بازار کار و کار فرماهان.

۸- ایجاد گروپ های ارتباطی با دانشجویان فارغ شده.

۹- ارتقای استادان از سویه لیسانس به ماستری و از ماستری به سطح دکتورا

- پیشنهادات و درخواست ها از دیپارتمنت:

۱- به اساس دریافت های هئیت، نشان می دهد که امور علمی و اداری دیپارتمنت، بدون یک پلان گذاری مشخص در بخش های مختلف پیش می رود. بنا بر آن دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری تمام امور علمی و اداری خویش را به اساس اسناد تقنی نی مربوطه و رهنمودهای تضمین کیفیت و پلان گذاری مشخص در بخش های مختلف، عیار ساخته و منظم نموده و اسناد مربوطه را در دوسیه های مشخص و منظم نگهداری نماید.

۲- دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری طرح مدون و منظم خویش را جهت تأمین ارتباط با تمام شرکای کاری و ذی نفعان ترتیب داده و بعد از تائید شورای دیپارتمنت به مراجع بالایی جهت تطبیق شریک بسازد.

۳- دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری طرح مدون و پیشنهادهای مشخص ایجاد بخش شبانه و ماستری را ترتیب نموده و جهت اجرآت بعدی به مراجع بالایی ارسال بدارد.

۴- دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری، نصاب موجوده را از طریق کمیته نصاب تحصیلی پوهنچی؛ بخصوص واحد سازی مضامین هندسه تحلیلی و ترسیمی را که گفته شده باهم مشابه دارند، بازنگری کرده و نتایج را به کمیته نصاب پوهنتون به شکل گزارش خبر دهند.

۵- دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری نیازمندی ها آموزشی را در بخش منابع بشری، فزیکی و مجازی تهیه نموده و جهت تطبیق به مراجع بالایی ارسال نموده و آن را تعقیب نماید.

۶- دیپارتمنت محترم با تمام شرکای کاری، استادان، محصلین، ذی نفعان و ... نشست های مداوم داشته و نظریات و پیشنهادات ایشان را جهت بهبود عرصه های مختلف برنامه گرفته و استفاده نماید.

۷- دیپارتمنت محترم جهت بیان ماهیت و ارزش برنامه در جامعه طی هرسال کاری برنامه های منظم تشویقی را برای محصلین جدیدالشمول گرفته و کوشش نماید تا روش های تدریس را از کلاسیک به روش های نوین (OBE-SCL) تغییر دهد.

۸- دیپارتمنت محترم طی هر سال کاری نظارت سالانه را به شکل منظم در اخیر سال انجام داده و به اساس دریافت ها در رفع کمی ها و نواقص موجود، بپردازد.

۹- ایجاد می کند تا دیپارتمنت محترم تمام اسناد را طبق معیارهای اصلی یازده گانه چارچوب تضمین کیفیت تنظیم نماید.

۱۰- از اینکه کشور رو به انکشاف است و در عرصه های مختلف؛ بخصوص معارف نیازمند انشکاف است، هیئت مؤلف با درنظرداشت رفع کمی ها و کاستی های موجود، دوام برنامه را برای (۵) سال آینده پیشنهاد می نماید.

- پیشنهادات و درخواست ها از پوهنتون:

- ۱- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا جهت بهبود روند آموزش در این برنامه، تسهیلات آموزشی مدرن را چون صنوف معیاری، کمپوترب، کتابخانه مجهز، برق و انترنت دوامدار، پروجکتور، الماری، قرطاسیه باب، کمپیوتر، پرنتر و ... را فراهم نماید.
- ۲- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا موضوع معيار پذیرش محصلین جدیدالشمول را در این برنامه از فارغان سطح پائین معارف به فارغان سطح بالای معارف با نهاد های مسئول در سطح وزارت تحصیلات عالی مطرح نماید.
- ۳- تعداد اعضای کادری برنامه کافی نمی باشد. هیئت پیشنهاد می نماید که پوهنتون حد اقل (۳) تن استاد دیگر و یک تن کارمند اداری در تشکیل این برنامه در نظر گرفته شود.
- ۴- هیئت پیشنهاد می نماید تا مرکز تحقیقات علمی از طرف پوهنتون فعال شده تا زمینه تحقیقات بیشتر علمی برای استادان فراهم شود.
- ۵- پوهنتون باید زمینه ارتقای ظرفیت های استادان را به شکل کوتاه مدت و دراز مدت؛ بخصوص در بخش آموزش میتدوهای نوین تدریس فراهم نماید.
- ۶- هیئت پیشنهاد می نماید تا پوهنتون از ایجاد بخش های شبانه و ماستری در سطح برنامه از طرف حمایت نموده و به ایجاد این بخش ها موافقه نماید.
- ۷- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا برنامه های تشویقی را از استادانی که کارکرد خوب داشته اند، روی دست گیرد.
- ۸- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا مرکز کاریابی پوهنتون باید برنامه های رقابتی را جهت تشخیص و دریافت محصلین نخبه راه اندازی نماید.
- ۹- پوهنتون باید طرح استقلالیت مالی را روی دست گرفته کوشش نماید تا منابع بیشتر مالی و فزیکی را برای دیپارتمنت ها در نظر گیرد.
- ۱۰- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا در تفاهم با آمریت امور استادان، طی یک میکانیزم واضح و روشن، زمان دوره مقاطع مختلف بورسیه های داخلی و خارجی استادان شامل بورس را تحت پیگرد قرار داده و در این زمینه اجرآت اصولی نماید.

- پیشنهادات و درخواست ها از وزارت:

- ۱- تأمین منابع زیربنایی پوهنخی تعلیم و تربیه؛ بخصوص دیپارتمنت ریاضی در بخش های صنوف معیار،

- صالون های کنفرانس، امکانات و وسائل تدریس و آموزش، منابع درسی و ممد درسی، کمپیوتر لب و ...
- ۲- ایجاب می کند تا حداقل (۳) تن تشکیل کادری و (۱) تن کارمند اداری در تشکیل این آمریت افزود گردد.
- ۳- وزارت محترم باید جهت تولید دانش معاصر، وجود مشخص را جهت انجام تحقیقات علمی برای استادان و محصلین در نظر گیرد.
- ۴- به اساس بررسی نصاب رشته، مضامین هندسه تحلیلی و ترسیمی با هم مشابهت دارند؛ می شود که در مفردات به یک مضمون واحد تغییر نماید
- ۵- پیشنهاد می گردد که وزارت محترم تحصیلات عالی، در تفاهم با وزارت محترم معارف، جهت پذیرش داوطلبان در رشته های خاص مانند ریاضی، شاخص نمره معیاری تعیین نمایند تا برمبنای شاخص نمره داوطلبان در این رشته وارد کانکور شوند.
- ۶- پیشنهاد می گردد که وزارت محترم تحصیلات عالی جهت ارتقای ظرفیت های استادان رشته های ساینسی؛ بخصوص در بخش میتوود و مهارت های تدریس و آموزش، برنامه های کوتاه مدت و دراز مدت را برگزار نماید.
- ۷- از اینکه کشور رو به انکشاف است و در عرصه های مختلف؛ بخصوص معارف نیازمند اشکاف است، هیئت مؤظف با درنظرداشت رفع کمی ها و کاستی های موجود، دوام برنامه را برای (۵) سال آینده پیشنهاد می نماید.

برنامه هفتم: هارتیکلچر (زراعت)

- چالش ها:

- ۱- کمبود وسائل لابرatory و نبود مواد لابرatory جهت انجام تحقیقات و کارهای عملی محصلین.
- ۲- کمبود امکانات و وسائل در فارم های زراعتی، گرین حوض ها و نبود وجود مشخص جهت تحقیقات علمی استادان و محصلان.
- ۳- کمبود مواد درسی معاصر و مواد ممد درسی طبق نیازمندی های اساسی دیپارتمنت.
- ۴- کمبود استاد، و نبود لابرانت و کارمند اداری در این دیپارتمنت.
- ۵- نبود وسائل و تسهیلات آموزشی چون کتابخانه، کمپیوتر لب، صالون های کنفرانس؛ LCD و ...
- ۶- رابطه ضعیف با نهادهای سکتوری مربوطه در سطح ولايت و کشور.

- فعالیت های عمدہ:

۱. تهیه و اصلاح اسناد اساسی: دیدگاه و ماموریت؛ پلان استراتیژیک؛ پلان عملیاتی؛ پلان بهبود تدریس، پالیسی؛ پلان انکشافی کوتاه مدت، میان مدت و دراز مدت.
۲. معرفی آمر جدید دیپارتمنت.

۳. تطبیق برنامه OBE در سطح دیپارتمنت.
۴. پیشبرد راهکار هر دانشجو یک پروژه تحقیق، به ابتکار دیپارتمنت هارتیکلچر، و تطبیق آن از مرحله پلان گزاری الی نوشتمن پایان نامه و دفاع پایان نامه که برای این فعالیت استاد زیر تهیه گردیدند:
- a. کارشیوه پلان گزاری و راه اندازی تحقیقات دانشجویان، که مسئولیت های استاد راهنمای دانشجو را مشخص می کند.
  - b. بروز رسانی فارمت خلاصه پلان تحقیق و عملی سازی آن.
  - c. تهیه ورکشاپ تحقیق برای محصلین.
  - d. نگارش مقاله علمی نموده طبق روش APA و تشریح آن برای دانشجویان.
  - e. تهیه ی راهنمای نگارش پایان نامه و تشریح آن برای دانشجویان.
  - f. تهیه فورم های ارزیابی (۱ و ۲) جهت ارزیابی انجام تحقیق، نوشتمن پایان نامه، تهیه سلайд ها و دفاع پایان نامه/پروژه تحقیق.
۵. تهیه و اصلاح مواد درسی و کورس پالیسی برای مضامین اساسی این دیپارتمنت.
۶. ثبت سه اثر علمی در دیپارتمنت: یک کتاب برای تالیف، یک کتاب برای ترجمه و ثبت اجرای یک تحقیق توسط اعضای دیپارتمنت.
۷. نگارش، چاپ و نشر مقاله های علمی اعضای دیپارتمنت در مجله های علمی بین المللی و کنفرانس ها.
۸. مرور مقاله ها و رساله های علمی استادان که جهت ترفیع علمی استادان تهیه گردیده اند.
۹. تیه پیشنهاد تحقیق، سفارش نامه ها و همکاری با استادان دانشکده های مختلف جهت دستیابی به ترفيعات علمی.
۱۰. اشتراک اعضا در کمیته تحقیقات علمی پوهنخی و پوهنتون.
۱۱. بدست آوردن مقام دوم در سطح پوهنتون در ارزیابی تضمین کیفیت.

- پیشنهادات و درخواست ها از دیپارتمنت:

- ۱- دیپارتمنت محترم ظرف یک ماه کاری برای تمام امور اداری و کادری خویش یک پلانگذاری درازمدت، کوتاه مدت و میان مدد را به اساس اسناد تقییی موجود و رهنمودهای تضمین کیفیت، روی دست گرفته و کوشش نهایی شود که امور دیپارتمنت طبق یک پلان گذاری در بخش های مختلف انجام داده شود.
- ۲- دیپارتمنت محترم دیدگاه و مأموریت و پلان استراتئیک خویش را طبق رهنمود های تضمین کیفیت ساخته و بعد از تائید مراجع ذیصلاح برای تمام شرکای کاری آگاهی دهی نماید. همچنان دیدگاه و مأموریت دیپارتمنت به شکل بنر چاپ شده و در محل قابل دید، نصب شود.
- ۳- دیپارتمنت محترم، ضمن انتقال دانش تیوری برای محصلین و آموزش مهارت های لازم عملی، ظرف یک ماه کاری، یک طرح مدون را جهت تجهیز، انکشاف و بازسازی فارم ها، قوریه ها، گرین حوض ها و

فارم های تحقیقاتی را ساخته و بعد از تأیید پوهنخی جهت تطبیق به مراجع بالایی پوہنتون ارسال داشته و آنرا تعقیب نماید.

۴- دیپارتمنت محترم از بازگشت موفقانه استادان مربوطه که در مقاطع بورسه به سر می برند، طی تامین ارتباط مداوم، خود را واقف ساخته و در صورت کدام مشکل حاد در زمینه با مسئولان ذیصلاح پوہنتون مسئله را شریک بسازد.

۵- دیپارتمنت محترم ظرف یک ماه کاری، طرح مدون خویشرا جهت امضاء تفاهم نامه های همکاری با نهاد های مماثل و غیر مماثل، جهت تبادل تجارب بین برنامه و نهادها سکتوری به سطح محلی و ملی ترتیب داده و جهت تطبیق به مراجع بالایی پوہنتون ارسال نماد.

۶- دیپارتمنت محترم ظرف یک ماه کاری، نصاب و مفرادات مربوطه را از طریق کمیته نصاب پوهنخی بازنگری کرده و آن پیشنهادات مشخص محصلین و استادان را در قسمت تعديل و لغو شماری از مضامین که مطرح کرده اند، به شکل گزارش جهت اجرآت بعدی، بعد از تأیید کمیته نصاب پوهنخی به کمیته نصاب پوہنتون ارسال نماید.

۷- نظر به اینکه ولایت کاپیسا و ولایات همچوار زراعتی بوده و به کادرها و متخصصین بیشتر نیاز دارد، ظرفیت جذب سالانه دیپارتمنت خیلی کم است، می شود که دیپارتمنت محترم در تفاهم با ذی نفعان و شرکای کاری این آمار را در سال های بعد، بلند ببرد.

۸- دیپارتمنت محترم ظرف یک ماه، لیست کتاب ها و سایر منابع مددرسی را ترتیب نموده و جهت اجرآت بعدی به مراجع بالایی خبر دهد.

۹- دیپارتمنت محترم ظرف یک ماه کاری، جهت فایل بندی مناسب، تمام اسناد مربوطه را طبق چارچوب تضمین کیفیت در (۱۱) دوسيه تنظیم نماید.

۱۰- از این که کشور ما رو به انکشاف است و در عرصه های مختلف؛ بخصوص عرصه زراعت و تولید محصولات زراعتی، نیازمند سرمایه گذاری بیشتر می باشد، بنا بر آن هیئت با در نظرداشت رفع کمی ها و کاستی های موجود، دوام برنامه را برای (۵) دیگر پیشنهاد می نماید.

- پیشنهادات و درخواست ها از پوہنتون:

۱- اداره محترم پوہنتون جهت تجهیز، انکشاف و بازسازی فارم های تحقیقاتی، قوریه ها، لابرаторها و سایر مراکز کارهای عملی این دیپارتمنت، اقدامات علمی را به اساس نیازمندی دیپارتمنت روی دست گیرد.

۲- اداره محترم پوہنتون در قسمت برگشت موفقانه استادان این رشته که در مقطع دکترا بسرمی برند، تلاش به خرج داده و کوشش نهایی نماید تا به هر طریق ممکن زمینه برگشت دوباره ایشان را فراهم نماید.

۳- هیئت پیشنهاد می نماید تا پوہنتون محترم زمینه امضاء تفاهم نامه های همکاری این دیپارتمنت را با نهادها مماثل و غیر مماثل فراهم نموده و حداقل زمینه نشست مشترک دیپارتمنت را با نهادها ذی نفع

در سمستر یکبار فراهم نماید.

- پوهنتون محترم طی یک طرح مدون، در قسمت انکشاف ساحه سبز پوهنتون و تطبیق پروژه های زراعتی عاید زا در سطح پوهنتون از ظرفیت های موجود این دیپارتمنت استفاده بهینه نماید.
- پوهنتون محترم زمینه دسترسی فارم ها با آب دوامدار را فراهم نموده و فارم های تحقیقاتی را از لحاظ ایمنی مسئون نماید.
- پوهنتون از جریان تحقیقات علمی استادان و محصلین باید حمایت مادی و معنوی نماید.
- پوهنتون محترم منابع جدید درسی و ممددرسی (کتابخانه فزیکی و الکترونیکی) را برای این دیپارتمنت تدارک ببیند.
- پوهنتون محترم جهت انجام کارهای عملی و لبراتواری مؤثر، حداقل یک تکنیشن لابرانت مسلکی را در تشکیل این دیپارتمنت مد نظر گیرد.
- طوری که هیئت مشاهده نموده، اتاق های لبراتوار، معیاری و دارای ملحقات لازم ساخته نشده است، پوهنتون محترم در قسمت تغییر کمپلکس اتاق های لبراتوار اقدام عاجل نماید.

- پیشنهادات و درخواست ها از وزارت:

- ۱- اختصاص وجود مشخص مالی جهت تمویل وسایل و مواد لبراتواری در سطح برنامه.
- ۲- اختصاص وجود مشخص مالی جهت ترمیم و انکشاف فارم های تحقیقاتی، گرین حوض ها، قوریه های نباتی و ...
- ۳- اختصاص وجود مشخص مالی جهت انجام تحقیقات علمی استادان و محصلان در سطح برنامه.
- ۴- تدارک وسایل و تسهیلات آموزشی؛ چون کتابخانه مجهز، کمپیوترب، صالون های کنفرانس، LCD، پروجکتور و ...
- ۵- افزودی حداقل (۲) تن بست کادری، (۱) تن تکنیشن لابرانت و (۱) تن کارمند اداری در تشکیل این دیپارتمنت.
- ۶- به اساس معلومات دریافتی، قرار است تا یک سال دیگر، (۴) تن از اعضای کادر علمی این برنامه مقطع دکторا را تمام کرده و به کشور برگردند، بنا بر آن پیشنهاد می گردد تا وزارت محترم تحصیلات عالی برنامه ماستری را برای این برنامه منظور فرمایند.
- ۷- ایجاد برنامه شبانه در سطح برنامه.
- ۸- افزایش (۱۰۰) درصدی در داوطلبان این رشته یعنی از کمیت (۵۰) نفر به صد نفر باید پذیرش ارتقا داده شود.
- ۹- پیشنهاد می گردد تا در نصاب و مفردات رشته، مضامین غذا و تغذیه به مضمون تغذیه نباتات هارتیکلچری و ذخیره و پروسس مواد غذایی به ذخیره و پروسس مواد هارتیکلچری تبدیل شود.
- ۱۰-دادن پروژه های مشخص عاید زا به برنامه علوم باگداری از طرف وزارت محترم تحصیلات عالی.
- ۱۱-از این که کشور ما رو به اکشاف است و در عرصه های مختلف؛ بخصوص عرصه زراعت و تولید

محصولات زراعتی، نیازمند سرمایه گذاری بیشتر می باشد، بنا بر آن هیئت با در نظرداشت رفع کمی ها و کاستی های موجود، دوام برنامه را برای (۵) دیگر پیشنهاد می نماید.

برنامه هشتم: تعلیمات اسلامی (شرعیات)

- چالش ها:

- ۱- نبود تعمیر مستقل اداری و تدریسی به پوهنخی شرعیات؛ بخصوص دیپارتمنت تعلیمات اسلامی.
- ۲- آشنایی ضعیف استادان با روش های معاصر تدریس و آموزش (OBE-SCL) و تمسمک به روش های تدریس کلاسیک (استاد محوری).
- ۳- کمبود صنوف معیاری و وسایل تدریس و آموزش چون، LCD، پروجکتور، کتابخانه مجهز، صالون های کنفرانس و ...
- ۴- نبود حمایت های مادی و معنوی از روند تحقیقات علمی استادان و محصلان.
- ۵- کمبود مواد درسی (مفرد معرفی شده در نصاب جدید) و مدد درسی در سطح دیپارتمنت.
- ۶- نبود زمینه های کار عملی برای محصلین رشته؛ چون کلینیک حقوقی، محاکم تمثیلی و یا دوره پرکتیک برای فارغان.
- ۷- عدم آشنایی بیشتر محصلین این رشته با زبان های بین المللی و مهارت های تکنالوژی معلوماتی.
- ۸- با آنکه تعداد (۱۴) تن استاد در این برنامه وجود دارد؛ اما بیشترین شان ماستر می باشد و دکتور در بین شان وجود ندارد.
- ۹- آشنایی ضعیف محصلان رشته با مناهج اصلی دین (زبان عربی).

- فعالیت های عمدہ:

۱. تهیه و اصلاح اسناد اساسی؛ دیدگاه و ماموریت، پلان عملیاتی، پلان بهبود تدریس، پلان سالانه، پلان های انکشافی میان مدت و کوتاه مدت.
۲. تقرر آمر جدید به دیپارتمنت تعلیمات اسلامی.
۳. تطبیق نسبی برنامه های آموزش مبتنی بر نتیجه (OBE).
۴. تهیه و ترتیب راهبرد نوشتمن مونوگراف ها، و تهیه کتب اساتید مشرف در امر اشراف محصلین.
۵. تهیه کنفرانس های علمی برای محصلین.
۶. سپردن پروژه های علمی تحقیقی برای محصلین.
۷. تفهیم برنامه های (APA) و روش تحقیق برای محصلان.
۸. ثبت برنامه های علمی اساتید، مقالات، کنفرانس ها، اثر های اصلی.
۹. داشتن کتاب ثبت جلسات دیپارتمنت.
۱۰. ترفع استاد هدفمند به رتبه علمی پوهنملی.

- ١ . ترقیع علمی استاد فواد به رتبه علمی پوهنیاری.
- ٢ . تهییه گذارش های ماهوار، سالانه، بعوار.
- ٣ . اشتراک در برنامه های مختلف پوهنتون و کنفرانس های علمی.
- ٤ . داشتن دیتابیس منظم برای مونوگراف ها.
- ٥ . تنظیم سیستم (HEMIS).

- پیشنهادات و درخواست ها از دیپارتمنت:

- ١ - دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری، تمام امور اداری و علمی اش را طبق اسناد تقنینی و رهنمودهای تضمین کیفیت و اعتباردهی، با یک پلانگذاری مشخص و زمانبندی شده انجام داده و هر فعالیت را در زمان معین آن انجام داده و اسناد آنرا مستندسازی نماید.
- ٢ - دیپارتمنت محترم الی اخیر سال ١٤٠٢ دیدگاه، مأموریت و پلان استراتئیک خویش را تجدید نموده و بعد از نهایی شدن و تائید شورای علمی پوهنخی از آنها برای تمام شرکای کاری آگاهی دهی رسمی صورت گیرد.
- ٣ - دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری طرح مدون دیپارتمنت را در قسمت تأمین ارتباط مداوم و سیستماتیک با تمام شرکای کاری و ذی نفعان (استادان، محصلین، نهادهای سکتوری، فارغان و ...) به شکل مدون ترتیب داده و تطبیق نماید.
- ٤ - جهت افهام و تفهیم درست استادان با محصلین در جریان تدریس، استادان محترم باید روش های تدریس خویش را مطابق به سطح دانش محصلین عیار ساخته و تدریس نمایند.
- ٥ - دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمانی کاری طرح مدون و پیشنهاد مشخص خویش را در قسمت تقسیم دیپارتمنت با رشته های تخصصی دیگر؛ چون تفسیر، حدیث شریف، عقاید و فلسفه ترتیب نموده و بعد از تائید جلسه دیپارتمنت و شورای علمی پوهنخی جهت تطبیق به مراجع بالایی رسمآً ارسال نماید.
- ٦ - دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری، لیست تمام نیازمندی های دیپارتمنت را از قبیل وسایل و لوازم دفتری، کتابهای مورد نیاز رشته، وسایل آموزشی LCD، پروجکتور، تخته و غیره را تهیه نموده و جهت اجرآت بعدی به مراجع بالایی خبر دهد.
- ٧ - دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری موضوع افزودی مضامین مناهیج المحدثین، انگلیسی، کمپیوتر و الدخیل فی تفسیر را در مفردات رشته و حذف مضامین محیط زیست، روانشناسی، تصوف و فلسفه را از طریق کمیتۀ نصاب پوهنخی به بررسی گرفته و نتایج را به شکل گزارش جهت اجرآت بعدی به آدرس کمیتۀ بهبود و انکشاف نصاب تحصیلی پوهنتون رسمآً ارسال نمایند.
- ٨ - دیپارتمنت محترم طی یک ماه زمان کاری طرح مدون امضاء تفاهم نامه های همکاری دیپارتمنت را با نهاد های سکتوری جهت کسب مهارت های عملی و تقویه مهارت های عملی محصلین رشته در جریان تدریس، ترتیب نموده و جهت اجرآت بعدی به مراجع بالایی رسمآً ارسال نماید.

۹- دیپارتمنت تلاش نماید تا ضمن انتقال دانش مسلکی طبق مفردات رشته، برای محصلین منابع بیشتر
ممد درسی و افکار انگیزشی را جهت تقویت مهارت و دید محصلین نسبت به رشته تحصیلی شان، از
طریق استادان مربوطه برای محصلین تلقین نماید.

۱۰- از اینکه پوهنتون در آستانه کاندید شدن به مرحله سوم اعتباردهی قرار دارد، دیپارتمنت محترم
اسناد، شواهد و مستندات را به اساس معیار های یازده گانه چارچوب تضمین کیفیت و اعتباردهی
مرحله سومف در (۱۱) دوسيه به اساس معیار تنظيم نماید.

۱۱- از اینکه در جوامع اسلامی، آموزش اساسات دینی، عقیده ای و فقهی جهت رجعت دادن جامعه به رشد
و ترقی، رفاه و آسایش دنیوی و اخri و در فرجام رسیدن به یک تمدن واقعی، به عنوان زیربنا یک نیاز
مبرم تلقی می شود؛ بنا برآن هیئت با در نظرداشت رفع کمی ها و کاستی های موجود، دوام برنامه را
برای یک دوره پنج ساله دیگر پیشنهاد می نماید.

- پیشنهادات و درخواست ها از پوهنتون:

۱- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا برای پوهنخی شرعیات اعمار یک تعمیر مستقل را طبق
معیارهای معاصر با تمام ملحقات آن، ظرف یک و یا دوسال کاری مد نظر گیرد.

۲- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا تقسیم دیپارتمنت به رشته های تخصصی دیگر؛ چون تفسیر،
حدیث شریف، عقاید، فلسفه را روی دست گیرد.

۳- از این که در دیپارتمنت ظرفیت های خوب کادری به سطح ماستری وجود دارد، هیئت برای پوهنتون
پیشنهاد می نماید تا ظرف (۳) الی (۵) سال آینده زمینه ارتقای سطح تحصیلی ایشان را به سطح
دکتورا جهت ایجاد برنامه ماستری در سطح برنامه فراهم نماید.

۴- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا در سطح پوهنخی یک کتابخانه مجهز با کتابهای عصری را
ایجاد نماید.

۵- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا موضوع تغییر زودهنگام مفردات درسی و یا نصاب رشته، که
براکنگی را در سطح دیپارتمنت ایجاد می کند با شعباد ذی ربط در وزارت تحصیلات عالی مطرح
نماید.

۶- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا در تشکیل دیپارتمنت حد اقل یک تن کارمند اداری افروز
شود.

۷- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا برای استادان زمینه ارتقای ظرفیت در برنامه های کوتاه
مدت و دراز مدت را بخصوص؛ در بخش های آموزش متیود های نوین (OBE-SCL) را فراهم نماید.

۸- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا برای محصلین این رشته، برنامه های آموزشی مهارت های
تجوید، قرائت، انگلیسی و کمپیوتر را فراهم ساخته و از آن حمایت مادی و معنوی نماید.

۹- هیئت برای پوهنتون (معاونیت تحقیقات و مجله علمی) پیشنهاد می نماید تا برای استادان این رشته

برنامه های کوتاه مدت ارتقای ظرفیت را در بخش انجام تحقیقات علمی و مقاله نویسی برگزار نموده و از روند تحقیقات علمی آنها حمایت مادی و معنوی نماید.

۱۰- هیئت برای پوهنتون پیشنهاد می نماید تا جهت بهبود کیفیت در سطح این برنامه تجهیزات و لوازم دفتر و آموزشی را از قبیل، کمپیوترلب، پروجکتور و یا LCD، صنوف معیاری، برق و انترنت منظم، کمپیوتر، برنتر و ماشین فتوکاپی برای دفتر آمریت و ... را تهیه نماید.

- پیشنهادات و درخواست ها از وزارت:

۱- ساختن یک تعمیر مستقل اداری و تدریسی برای پوهنچی شرعیات، بخصوص دیپارتمنت تعليمات اسلامی.

۲- برگزاری برنامه های ارتقای ظرفیت در بخش آموزش میتدوها نوین تدریس برای استادان این رشته.

۳- تدارک مواد درسی (کتب و چپتر) و ممد درسی وسایل و افزار مدرن تدریس چون LCD، پروجکتور، کمپیوترلب، کتابخانه مجهر و ...

۴- اختصاص بودجه مشخص جهت حمایت های مادی از روند تحقیقات علمی استادان و محصلان.

۵- ایجاد کلینیک حقوقی و برنامه های محاکم تمثیلی درسطح برنامه.

۶- شامل ساختن زبان انگلیسی و مهارت های استفاده از تکنالوژی معلوماتی در نصاب رشته.

۷- زمینه سازی برای ارتقای ظرفیت (درجه تحصیلی) برای استادان این رشته به مقطع دکتورا.

۸- گذاشتن شرایط ویژه جهت جذب داوطلبان رشته تعليمات اسلامی در کانکور تا حداقل با اساسات دین و زبان عربی بلدیت داشته باشند.

۹- تقسیم دیپارتمنت به دیپارتمنت های اختصاصی؛ چون تفسیر، حدیث شریف، عقاید و فلسفه.

۱۰- افزودی مضامین مناهیج المحدثین، انگلیسی، کمپیوتر و الدخیل فی تفسیر در مفردات و نصاب رشته.

۱۱- از اینکه در جوامع اسلامی، آموزش اساسات دینی، عقیده ای و فقهی جهت رجعت دادن جامعه به رشد و ترقی، رفاه و آسایش دنیوی و اخri و در فرجام رسیدن به یک تمدن واقعی، به عنوان زیربنا یک نیاز مبرم تلقی می شود؛ بنا برآن هیئت با در نظرداشت رفع کمی ها و کاستی های موجود، دوام برنامه را برای یک دوره پنج ساله دیگر پیشنهاد می نماید.

پیشنهادات عمدی به وزارت تحصیلات عالی:

۱- به وزارت محترم پیشنهاد می گردد تا برای (۵) پوهنچی این پوهنتون که همین اکنون فاقد تعمیر مستقل اداری و تدریسی اند، ساختمان (۵) تعمیر اداری و تدریسی برای پوهنچی های شرعیات، زبان و ادبیات، ژورنالیزم، حقوق و علوم سیاسی و اقتصاد را طبق مقتضیات عصر، با تمام ملحقات روی دست گیرد.

۲- پیشنهاد می گردد تا وزارت محترم جهت تولید دانش معاصر، سالانه وجود مشخص مالی را بخاطر انجام تحقیقات علمی توسط استادان و محصلان شامل بودجه عادی ساخته و در سطح پوهنتون یک مرکز تحقیقات علمی را اعمار نماید.

- ۳- پیشنهاد می گردد تا وزارت محترم تحصیلات عالی جهت ارتقای مهارت های عملی محصلان به اساس یک نیازمنجی دقیق، نیازمندی های لابراتواری، کارهای عملی و تطبیقات را در سطح تمام رشته ها، تشخیص نموده و تدارک نماید.
- ۴- پیشنهاد می گردد تا وزارت محترم جهت دسترسی محصلین و استادان به منابع معاصر و مفید درسی، در سطح هر برنامه یک کتابخانه مجهز را ایجاد نموده و تجهیز نماید.
- ۵- به اساس بررسی های انجام شده اکثر دیپارتمنت ها، در سطح پوهنتون به کمبود شدید استاد و کارمند اداری مواجه می باشد، بنا برآن پیشنهاد می گردد تا طبق ماهیت هر برنامه نیازمندی های کادری را مد نظر گرفته و برای هر دیپارتمنت حداقل (۱) کارمند اداری مد نظر گیرد.
- ۶- پیشنهاد می گردد تا وزارت محترم طبق مقتضیات عصر، ساخت یک صالون بزرگ کنفرانس (ایتدوریم)، یک باب کفیتیریا، میدان های ورزشی معیاری کریکیت، فوتبال، والیبال و ... و یک باب جمنازیوم ورزشی و انجام کارهای باقی مانده لیلیه (۴) طبقه ای پوهنتون را روی دست گیرد.
- ۷- به اساس بررسی های انجام شده دیپارتمنت های سیول پوهنخی انженیری و علوم باگداری پوهنخی زراعت این پوهنتون که هر کدام در تشکیل خود (۴) دکتور دارند، زمینه ایجاد برنامه ماستری مساعد می باشد. به وزارت محترم پیشنهاد می گردد تا ایجاد برنامه ماستری را در این دورشته روی دست گیرد.
- ۸- جهت ارتقای سطح مهارت های تدریس استادان، به وزارت محترم پیشنهاد می گردد تا برنامه های کوتاه مدت و درازمدت میتودولوژی تدریس را برای استادان در سطح پوهنتون روی درست گیرد.
- ۹- جهت رشد و شگوفایی جامعه و سوق دادن کشور به خودکفایی در عرصه های مختلف، نیاز است تا وزارت محترم تحصیلات عالی نصاب و مفردات برنامه ها را مرور نموده و اصلاحات لازم را در آنها وارد نماید.
- ۱۰- به اساس دریافت های بدست آمده از مرور دوره ای (۸) برنامه، هیئت به این نتیجه رسیده که جامعه به فارغان آنها اشد نیاز داشته و با درنظرداشت رفع کمی ها و کاستی ها و فراهم ساختن نیازمندی های شان در بخش های مختلف، دوام فعالیت آنها را برای (۵) سال دیگر (تا یک دوره مرور دوره ای دیگر) پیشنهاد می نماید.

پلان بعدی در قسمت مرور دوره بی برنامه های علمی به سطح نهاد تحصیلات عالی:

به اساس فیصله جلسه مؤرخ ۱۴۰۳/۱/۱۳ کمیته اصلی ارتقای کیفیت پوهنتون، قرار است طی سال ۱۴۰۳ دیپارتمنت های محترم برق - پوهنخی انженیری، فقه و قانون - پوهنخی شرعیات، دری - پوهنخی زبان و ادبیات، علوم سیاسی و روابط بین الملل - پوهنخی حقوق و علوم سیاسی، منجمت و اداره و تشبیث - پوهنخی اقتصاد و پوهنخی طب معالجوی این پوهنتون مورد مرور دوره ای قرار گیرند.

امضای آمر ارتقای کیفیت

امضای معاون امور علمی